

AdviesNota

Gemeente Brummen

AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS		OPENBAAR
		Datum : 2-7-2015
Afdeling	: Beleid en Bedrijfsvoering	Casnr. : BWZ15.0299
Adviseur	: R. Grob RG/5 94	Doc.nr. : BW15.0524
Medeadviseur(s)	: H. Zweers	
Portefeuillehouder(s)	: L. Tuiten	
Portefeuille(s)	: Economie en innovatie	
Burgerparticipatie	: Niet van toepassing	
Onderwerp	: Markt Eerbeek	
VOORSTEL/ADVIES		
Besluiten om:		
1. In te stemmen met het proces om de markt in Eerbeek te verzelfstandigen. 2. Ter kennisname aan de raad te sturen.		
COLLEGEBSLUIT		
Datum	Besluit	Vervolgprocedure
21/07/2015	Conform advies E. Hanzens Loco-secretaris	Raad: t.k.n. OR:

Inleiding

Al meerdere malen zijn op verzoek van de marktcoördinatoren verregaande gesprekken geweest over de verzelfstandiging van de warenmarkt in Eerbeek. Hierbij was het de wens om zelf de markt te organiseren en te beheren. Daarnaast is de constatering gedaan dat in de huidige setting de markt in Eerbeek voor de gemeente niet kostendekkend is. In 2015 wordt amper 52% van de kosten gedekt.

Rol gemeente

Waarom zouden gemeenten hun warenmarkten privatiseren?

Zoals ook uit het document "Schakelen naar de toekomst" en de kerntakendiscussie blijkt is het belangrijk om kritisch naar de rol van de gemeente te kijken waar het betreft de organisatie van de markt. In de huidige situatie:

1. Is de gemeente de organisator;
2. Geeft de gemeente alle vergunningen af;
3. Zorgt de gemeente voor het zetten van kramen;
4. Zorgt de gemeente voor het afsluiten van wegen;
5. Zorgt de gemeente voor de aanwezigheid van de marktmeester;
6. Regelt de gemeente het beheer van stroomvoorzieningen.

Al met al heeft de gemeente in dit gehele proces een regulerende rol. Deze regulerende rol leidt voor de gemeente tot een nadeel in 2015 van € 14.125,- (= saldo van opbrengsten minus kosten).

Kan de gemeente hierin volstaan met een andere rol?

Kan gemeente bij warenmarkt volstaan met een regierol?

De rol van de overheid is dan in het geval van de warenmarkt een faciliterende rol die enerzijds inhoudt het aanbieden van de fysieke ruimte waar een warenmarkt kan worden georganiseerd. En anderzijds een juridische rol waarin het organiseren geborgd wordt en waarin tevens de gemeentelijke eindverantwoordelijkheid juridisch goed wordt doorvertaald in een te sluiten exploitatieovereenkomst.

Wanneer er een rechtspersoon is die de organisatie van de warenmarkt gedegen op zich neemt en er wordt met de rechtspersoon een exploitatieovereenkomst gesloten, kan de gemeente prima volstaan met 'slechts' een regierol.

Waarom verzelfstandigen

Markten in Nederland hebben het moeilijk. De bestedingen op warenmarkten lopen terug. Dit komt door een krimpende economie, maar het is ook een algemene trend. Warenmarkten hebben hierdoor te maken met lege plekken en een groot verloop van marktkoopliden, maar ook de verschraling van het aanbod. Zij is in de afgelopen jaren onvoldoende in staat geweest om in te spelen op wijzigingen in het consumentengedrag en verliest daardoor marktaandeel ten opzichte van de gevestigde detailhandel. Daarbij vergrijst de koopman, maar ook de marktbezoeker. Ook worden warenmarkten bedreigd door een beperkte instroom en snelle uitstroom van jonge ondernemers. Het is dus van groot belang dat een markt op een verantwoorde wijze wordt georganiseerd en beheerd. De kwaliteit van de markt, de detailhandel en de horeca bepalen immers de aantrekkelijkheid maar ook de economische functie van een woonkern. Om een afweging te kunnen maken tussen het gemeentelijk beheer van een warenmarkt en de privatisering ervan zijn onderstaan de voor- en nadelen tegenover elkaar gezet. Het betreft een verzameling van argumenten die door onderscheidenlijke gemeenten zijn gegeven, maar ook stellingen die op de sites van de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (= CVAH) en het Hoofd Bedrijfschap voor de Detailhandel (= HBD) zijn gevonden.

Wat zijn de voordelen van een geprivatiseerde markt?

1. Doordat ze zelfsturend zijn, kan het aanbod veel efficiënter op de vraag worden afgestemd, ten gunste van het lokaal economische klimaat;
2. De gemeente kan zich hierdoor toeleggen op haar kerntaak rondom de markt (openbare orde en veiligheid);
3. De gemeente heeft onvoldoende tijd en middelen om de markt optimaal te beheren;
4. De gemeentelijke marktverordening speelt onvoldoende in op trends en ontwikkelingen;
5. Een marktstichting (kooplieden en een bestuur) hebben meer kennis en kunde om markten bedrijfseconomisch aan te sturen;
6. Warenmarkten met meer ruimte voor ondernemerschap functioneren beter dan markten waar (door strikte regelgeving) weinig mogelijkheden voor dynamiek en innovatie zijn;
7. Een marktstichting kan een betere verbinding maken tussen detailhandel en horeca;
8. Het levert een aanzienlijke besparing op omdat de gemeente niet meer bezig hoeft te zijn met:
  - a. het verlenen van individuele vergunningen;
  - b. het toekennen van marktplaatsen;
  - c. het toezicht op de marktverordening;
  - d. het innen van marktgeden;
  - e. de organisatie rondom afval en reiniging;
9. Een marktstichting is beter in staat om het bezoek van de markt te bevorderen en om in te spelen op de behoeften van consumenten en marktkoopliden;
10. Handhaving op de marktverordening is moeilijk;
11. De geschillencommissie van de CVAH, voorkomt bezwaar en beroep;
12. De gemeente is minder betrokken bij de markt.

Wat zijn de nadelen van een geprivatiseerde markt?

1. Gemeentelijke imagoschade als een markt door privatisering problemen krijgt met exploiteren (wegvallen standplaatsen, verwaarlozen onderhoud, gedwongen verplaatsingen, eenzijdig marktaanbod);
2. Risico dat onder kooplieden het draagvlak voor een marktorganisator wegvalt;
3. Risico van onbehoorlijke organisatie en –beheerderschap door private partij;
4. Er bestaat een risico dat een private marktstichting de gemaakte afspraken niet na kan komen;
5. Uitblijven van structureel aanbod en stabiliteit op de warenmarkt ten gevolge van marktwerking;
6. De rechten en positie op de markt van de kooplieden zijn beter geborgd met een individuele vergunning die door de gemeente is verleend (anciënniteiten);
7. Een private markt kan leiden tot hogere tarieven en daardoor tot verschraling van het aanbod. Echter in deze heeft de CVAH aangegeven dat marktgeden gelijk zullen blijven;

Argumenten

1.1 Waar kan, willen we ondernemers laten ondernemen

De markt nieuwe stijl is opgezet vanuit de gedachte minder regelgeving en meer ruimte voor ondernemerschap. De nog op te richten rechtspersoon, naar alle waarschijnlijkheid een stichtingsvorm, organiseert en beheert de weekmarkt, en zet de weekmarkt commercieel goed weg. Dat doen ze in samenwerking met de marktondernemers, de gevestigde detailhandel en de horeca. De gemeente faciliteert door ruimte beschikbaar te stellen. In de exploitatieovereenkomst zijn noodzakelijke afspraken hierover vastgelegd. Een aanvullende publiekrechtelijke regeling voegt daar niets aan toe.

1.2. Zo wordt de markt weer kostendekkend

De marktgelden zijn inmiddels al jaren niet meer kostendekkend. Het is het een voldongen feit dat er jaarlijks een aanzienlijk tekort op de markt is. Een aanzienlijk deel van de kosten wordt veroorzaakt door inzet van gemeentelijke capaciteit. Tijdens de raadsvergadering van 28 oktober 2014 is unaniem een motie aangenomen waarin wordt aangegeven dat de tarieven op de markt in Eerbeek 100% kostendekkend moeten zijn. Het huidige tekort zou dus in principe vanuit de marktgelden gedekt moeten worden. Als we uitgaan van 100% kostendekkend en we rekenen alle kosten door, dan zou dit voor de huidige marktgelden betekenen dat het huidige tarief minimaal verdubbeld moet worden. Logischerwijs zou dat de doodsteek voor de markt in Eerbeek zijn, kortom een ongewenste situatie.

Door de markt te verzelfstandigen is er geen gemeentelijke capaciteit meer nodig en worden deze kosten bespaart.

1.3 In Brummen is al lange tijd een zelfstandige markt en dat werkt erg goed

In Brummen bestaat al sinds jaar en dag een private warenmarkt en dat loopt prima. Deze is recent verplaatst naar het Marktplaatsje en groeit sindsdien alleen nog maar. Er is een marktcommissie die de gang van zaken regelt op basis van een met de gemeente gesloten exploitatieovereenkomst. De marktcommissie Brummen is zelfs al bezig met thema-markten op de zaterdag.

1.4 De kooplieden hebben unaniem voor verzelfstandiging gekozen

Maandag 29 juni jl. is er een bijeenkomst geweest in het gemeentehuis waarvoor alle kooplieden zijn uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst is onder andere aan de kooplieden de vraag voorgelegd of ze voor of tegen verzelfstandiging zijn. Hierop werd unaniem aangegeven dat men voor verzelfstandiging is. De Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH), die ook aanwezig was zal het gehele proces gaan begeleiden.

Financiële toelichting

De huidige marktmeester besteedt wekelijks vier uren aan de markt. Deze uren worden vanuit de marktgelden betaald. Die uren zijn vanaf 2016 niet meer nodig voor de organisatie van de markt. Deze formatieverschuiving, een vermindering van 0,11 fte wordt meegenomen bij de uitwerking van de Perspectiefnota.

Naast de ureninzet van de marktmeester verdwijnen ook de overige kosten en opbrengsten uit de begroting.

Uitvoering

Tijdens de bijeenkomst van 29 juni jl. is ook al met de kooplieden gesproken over een te vormen rechtspersoon, welke naar alle waarschijnlijkheid een stichtingsvorm zal zijn. Daarvoor hebben zich inmiddels al een drietal bestuursleden aangemeld. Deze bestuursleden zijn al in overleg getreden met de CVAH om te komen tot een concept exploitatieovereenkomst die met de gemeente zal worden gesloten.

Uiteindelijk zal de huidige marktverordening die momenteel van toepassing is door de raad moeten worden ingetrokken.

Stukken ter vaststelling

1.

Bijlage(n) ter informatie

1.